

Юрій НЕСІН,

orcid.org/0000-0002-8296-7025

кандидат педагогічних наук,

доцент кафедри готельно-ресторанного та туристичного бізнесу й іноземних мов

Херсонського державного аграрно-економічного університету

(Херсон, Україна) unesco65@ukr.net

ВИКОРИСТАННЯ ТЕСТІВ У АВТЕНТИЧНОМУ ФРАНКОМОВНОМУ ПІДРУЧНИКУ «БЕЗ КОРДОНІВ 1»

Стаття присвячена аналізу використання тестів у автентичному франкомовному підручнику «Без кордонів 1» видавництва «КЛЕ інтернасьональ» Франція й «Генеза» Україна як ефективного засобу комунікації. Особлива увага приділяється відповідності змісту навчальної книги її меті, доцільності використання вищезазначеного підручника на практичних заняттях у вищих навчальних закладах. Робиться наголос на методичному аспекті навчальної книги. Автор вказує на позитивну роль вихідних даних, вступу та рекомендацій, підкреслюючи мету занять для здобувачів вищої освіти. Науковий пошук розглядає використання найбільш поширених типів тестів: питально-відповідних вправ, перекладу, співвіднесення (зіставлення), доповнення, заповнення пробілів (пропусків), перекодування інформації, логічного перегрупування, виправлення, розподілу фраз по групах, множинного вибору, зіставлення (відрізнення подібностей і розходжень) та ін. Стаття підкреслює важливість функцій підручника, необхідність впровадження в освітній процес таких креативних завдань для здобувачів вищої освіти, як розробку портфоліо, роботу в групах, складання записів, діалогів, організацію дискусій, презентацій, рольових ігор. До безперечних переваг підручника «Без кордонів 1» видавництва «КЛЕ інтернасьональ» Франція й «Генеза» Україна відноситься те, що він повністю відповідає вимогам навчальної програми, у ньому простежується чіткість структурування навчального матеріалу, є в наявності технічні засоби полегшення користування підручником, присутня наукова коректність змісту та повнота розкриття основних положень, використання сучасної загальноприйнятої наукової термінології. Чітко вбачається практична спрямованість навчального матеріалу, його зв'язок з життям. Підручник надає можливості для забезпечення диференційованого підходу до навчання, змістове наповнення відповідає віковим особливостям здобувачів вищої освіти. Мова викладу навчального матеріалу підручника чітка і зрозуміла. Мотивація навчальної діяльності молоді, розвиток інтересу до навчального предмета засобами, запропонованими в підручнику, свідчать про наявність завдань проблемно-пошукового характеру. Дидактична доцільність системи завдань, поданих у підручнику, його можливість для здійснення здобувачами самостійної навчальної діяльності, логіка розміщення та використання ілюстративного матеріалу як самостійного або додаткового джерела інформації є вагомими бонусами підручника «Без кордонів 1». Перевага навчальної книги полягає у її цілісності, компактності й динаміці. На основі ретельно розробленого підручника кожен педагог вищої школи може розробити власний мета-план та спрогнозувати мета-діяльність. Такий вид діяльності викладача буде дуже корисним особисто для нього та для здобувачів вищої освіти. Вищезгадана стаття фокусується на відповідності французького підручника сучасним педагогічним вимогам вищої школи.

***Ключові слова:** автентичний франкомовний підручник, тести, викладач, здобувач вищої освіти, вищий навчальний заклад.*

Yuri NESIN,

orcid.org/0000-0002-8296-7025

Candidate of Pedagogical Sciences,

Associate Professor at the Department of Tourism Hotel

and Restaurant Business and Foreign Languages

Kherson State Agrarian and Economic University

(Kherson, Ukraine) unesco65@ukr.net

USAGE OF TESTS IN AUTHENTIC FRENCH-SPEAKING TEXTBOOK “WITHOUT BORDERS 1”

The article is devoted to the analysis of the authentic French-speaking textbook “Without borders 1” of publishing houses “CLE international” France and “Genesis” Ukraine as an effective means of communication. Special attention is paid to correspondence of content of textbook to its aim, expediency of using of the mentioned textbook at practical sessions at higher educational institutions. It is emphasized methodological aspect of teaching book. The author points out a positive role of data, introduction and recommendations, underlining the aim of sessions for students. Scientific search examines the usage of the most spread types of tests: asking-answering questions, translation, matching, completing, gap-

filling, information transfer, recording, correction, paragraphing, multiple choice, finding differences (similarities) and so on. The article underlines the importance of functions of textbook, necessity of inculcation into educational process of such creative tasks for students as working out portfolios, work in groups, making notes, making up dialogues, organization of discussions, presentations, and role-play. Unquestionable advantages of the "Without borders 1" of publishing houses "CLE international" France and "Genesis" Ukraine textbook are: complete compatibility to the requirements of the teaching programs, prominent clarity of the material structuring, availability of technical support of the textbook user, visible scientific correctness in the contents and completeness in the main theses revealing, utilization of up-to-date and generally accepted scientific terms. Practical intention of the teaching material, its bond with life is transparent. The textbook enables the differential approach to teaching, and its content is in accord with age characteristics of the higher education seekers. The language of teaching material is clear and simple. Motivation of the youth's learning activities and raising the interest to the subject with methods proposed in the textbook "Without borders 1" show the presence of problematic-searching tasks. Didactic adequacy of the tasks system in the textbook, its capacity to facilitate independent activities for the education seekers, and the logic of the illustrative material layout and use are considerable advantages of the textbook as both a stand-alone and an additional information source. Mentioned article focuses on conformity of the textbook to contemporary pedagogical demands of higher school.

Key words: *authentic French-speaking textbook, tests, lecturer, seeker of higher education, higher educational institution.*

Постановка проблеми. Вища освіта України покликана формувати людину компетентну, освічену, з високим рівнем знань, а також з широкими практичними вміннями та навичками. Кожна навчальна книга в теорії є джерелом інформації для здобувачів вищої освіти. З огляду на це ми можемо висунути сучасні педагогічні вимоги до авторів, де основними складовими будуть не тільки обсяг текстів, тестів, вправ, а й їх розмаїття, різномірні ступені складності, що спонукатиме майбутніх спеціалістів бути гнучкими, мобільними, конкурентоспроможними.

Аналіз досліджень. Питаннями використання тестових завдань в автентичних франкомовних підручниках опікуються українські вчені О. Бориславська, О. Власенко, П. Ворона, Г. Драненко, І. Заверуха, Е. Захарченко, В. Малиновський, А. Матвієнко, І. Пресняков, М. Пухтинський, Н. Шаповалова та ін.

Франкомовні науковці К. Барт-Мелконян, Ж. Бордо, М. Верделян, Р. Вон, Т. Гроссе, Р. Давід, Ф. Домінік, Ж.-Ф. Девемі, Е. Массакре, Ж. Л. Поже, А.-С. Шамбест відомі не лише у Франції та у франкомовному світі, а й на теренах України, тому що вони часто водночас є авторами підручників й рецензентами, критиками.

Ми вважаємо, що огляд автентичних франкомовних підручників не дуже поширений на шпальтах наукової літератури, тому спробуємо висвітлити це шляхом аналізу автентичної франкомовної навчальної книги з точки зору розмаїття тестових завдань.

Мета статті – актуальність сучасної педагогічної проблеми, її практична значущість зумовили вибір й мету нашої статті – здійснення всебічного аналізу тестових завдань в автентичному франкомовному підручнику «Без кордонів 1» видавництва «КЛЕ інтернаціональ» Франція й «Генеза» Укра-

їна, використання яких сприяє подальшій комунікації між викладачами й здобувачами вищої освіти.

Виклад основного матеріалу. Автентичний франкомовний підручник «Без кордонів 1» є результатом креативного співробітництва освітян Франції. Авторі: Мішель Верделян і Філіп Домінік за допомогою Жерара Буїса, який надіслав ілюстрації, у квітні 1993 року надрукували навчальну книгу. Вперше вона з'явилась у французькому місті Тур, потім – у Парижі, всесвітньо-відомому видавництві «КЛЕ інтернаціональ». Підручник декілька разів перевидавався, востаннє у 2023 році, що свідчить про високий рівень методики й дидактики у вищезазначеній праці французьких колег.

Починаючи з 1993 року навчальна книга була опрацьована українськими фахівцями в місті Києві в інституті системних досліджень освіти України й згодом надрукована у видавництві «Генеза». Підручник повністю відповідає прийнятим Загальноєвропейським Рекомендаціям з мовної освіти: вивчення, викладання, оцінювання (Ніколаєва, 2013). Він є складовою частиною комплексу, до якого входять книга для викладача й три касети. Безпосередньо сам підручник складається з чотирьох розділів, після кожного з яких є підсумок, а наприкінці – додаткові тексти, приклади відмінювання французьких дієслів першої й третьої груп, словник, система фонетичної транскрипції, що використовується, міжнародний фонетичний алфавіт, мапа Франції.

На шпальтах нашого наукового дослідження ми звернемо Вашу увагу на використання різноманітних тестових завдань у автентичному франкомовному підручнику. Ми повністю погоджуємося з думкою видатного українського педагога-науковця Волкової Н. П. про те, що тестування це

випробування, метод діагностики із застосуванням стандартизованих запитань та завдань, що мають певну шкалу значень (Волкова, 2009). Але, перш за все, з огляду на більш ніж двадцятирічний досвід в царині тестових завдань (іноземні мови), подивимось, які саме є найбільш поширені й найбільш значущі тести у французькій граматиці. Щонайменше нараховуються 24 типи тестів:

- питально-відповідні вправи;
- розподіл на категорії;
- відновлення/заповнення пропусків;
- доповнення;
- виправлення;
- зіставлення/відрізнення подібностей і розходжень;
- заповнення пробілів/пропусків;
- перекодування інформації;
- мозаїка (відновлення загального змісту тексту);
- називання;
- складання списку (рахування об'єктів);
- співвіднесення/зіставлення;
- складання семантичної мапи;
- множинний вибір;
- конспектування (складання коротких записів);
- складання плану;
- розподіл тексту на параграфи;
- доповнення малюнка/картини;
- передбачення/прогнозування;
- вікторина/опитування/змагання/гра;
- логічне перегрупування/відновлення послідовності/логічна послідовність;
- заповнення таблиці;
- переклад;
- вірні/невірні твердження.

Отже, постійно, протягом років практично користуючись цим підручником і провівши ретельне дослідження, можемо з впевненістю заявити, що навчальна книга «Без кордонів 1» в певному сенсі унікальна, оскільки завдання, розміщені в ній, можна опрацьовувати як самостійно, так і з викладачем на заняттях з французької мови. Автентичному франкомовному підручнику видавництва «КЛЕ інтернаціональ» притаманні 18 із 24 типів тестів (Verdelhan, Dominique, 2023). На нашу переконливу думку, це дуже високий показник, один з найкращих серед навчальних книг у Франції. Відсутніми виявилися лише такі типи тестів, як виправлення, мозаїка (відновлення загального змісту тексту), називання, складання семантичної мапи, розподіл тексту на параграфи й переклад. При наших попередніх аналізах інших автентичних франкомовних підручників найбільша цифра використаних тестових завдань дорівнювалась шістнадцяти.

Водночас слід зазначити, що серед вісімнадцяти різновидів тестів найбільш використовуються наступні: питально-відповідні вправи, доповнення, заповнення пробілів/пропусків, множинний вибір, вікторина/опитування/змагання/гра й логічне перегрупування/відновлення послідовності/логічна послідовність. Безперечно, заслуговують на увагу такі типи тестувань як розподіл на категорії, відновлення/заповнення пропусків, зіставлення/відрізнення подібностей і розходжень, перекодування інформації, складання списку (рахування об'єктів), співвіднесення/зіставлення, конспектування (складання коротких записів), складання плану, доповнення малюнка/картини, передбачення/прогнозування, заповнення таблиці.

Важко знайти недоліки й робити зауваження, маючи на руках збалансовану, методично й дидактично вивірену, майже ідеальну працю французьких авторів, але ми все ж спробуємо указати на той факт, що, на нашу неупереджену думку, кількість тестових завдань саме з доповнення занадто велика як для такого, порівняно невеликого за обсягом підручника.

Ми є прихильники точки зору української дослідниці Фіцули М. М. стосовно підручника як дієвого засобу навчання, книги, що містить основи наукових знань з певної навчальної дисципліни, викладені згідно з метою навчання, визначеною програмою і вимогами дидактики (Фіцула, 2007). Саме автентичний франкомовний підручник «Без кордонів 1» повністю відповідає цьому тлумаченню.

Тести у французькому підручнику цікаві, корисні, когнітивні, за їх допомогою й при повсякденному опануванні відбувається вдосконалення навичок аудіювання, говоріння, читання й письма для здобувачів вищої освіти. Комунікативні уміння усного й писемного мовлення розширюються й поглиблюються, що дає можливість всебічно розвивати творче та критичне мислення.

Дуже важливим є той факт, що французький підручник рекомендовано Міністерством освіти та науки України. Незважаючи на те, що підручнику вже понад тридцять років, його педагогічна таксономія майже бездоганна. За думкою української вченої Дичківської І. М. таксономія являє собою побудову чіткої системи педагогічних цілей, всередині якої виокремлено їх категорії та послідовні рівні (ієрархія) (Дичківська, 2004). «Без кордонів 1» цілком і повністю відповідає цьому визначенню.

Висновки. Підсумовуючи все вищезазначене, додамо, що практичне використання різноманіт-

них тестових завдань в автентичному франкомовному підручнику «Без кордонів 1» йде на користь викладачу й здобувачу вищої освіти. Будь-який заклад вищої освіти України, де вивчається французька мова, може мати подібну навчальну книгу для того, щоб навчаючись, швидше пристосуватись до загальноєвропейських та світових стандартів взагалі й до франкомовних стандартів зокрема. Крім того, на основі опрацювання цілком можливо спроектувати власну мета-діяльність, підготуватись й успішно скласти іспити на знання французької мови (екзамени ДЕЛЬФ і

ДАЛЬФ). Це відноситься як до викладачів французької мови, так і до всіх, бажаючих навчатись за цим підручником.

Підводячи підсумки, сфокусуємося на відповідності французького підручника сучасним педагогічним вимогам вищої школи. А наші наукові дослідження не будуть обмежуватись аналізом тільки автентичних франкомовних підручників, а й вітчизняних також, що надасть нам змогу в майбутньому проводити певну компаративістику, виявляючи слабкі й сильні сторони навчальних книг.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Волкова Н.П. Педагогіка: навч. посіб. 3-тє вид., стер. Київ : Академвидав, 2009. 616 с.
2. Дичківська І.М. Інноваційні педагогічні технології: Навчальний посібник. Київ : Академвидав, 2004. 352 с.
3. Загальноєвропейські Рекомендації з мовної освіти: вивчення, викладання, оцінювання / Науковий редактор українського видання доктор пед. наук, проф. С.Ю. Ніколаєва. Київ : Ленвіт 2003. 273 с.
4. Фіцула М.М. Педагогіка: Вид. 2-ге, випр., доп. Київ : Академвидав, 2007. 560 с.
5. Verdelhan M., Dominique Ph. Sans frontières 1: livre de l'élève. CLE international. Paris, 2023. 160 p.

REFERENCES

1. Volkova, N. (2009). *Pedahohika: navchalnyi posibnyk [Pedagogy: textbook]* (3rd ed., ster.). Kyiv: Akademydav [in Ukrainian].
2. Dychkivska, I. (2004). *Innovatsiini pedahohichni tekhnolohii: navchalnyi posibnyk [Innovative pedagogical technologies: textbook]*. Kyiv: Akademydav [in Ukrainian].
3. Nikolaieva, S.Iu. (Eds.). (2003). *Zahalnoievropeiski Rekomendatsii z movnoi osvity: vyvchennia, vykladannia, otsiniuvannia [Common European framework of reference for language: learning, teaching and assessment]*. Kyiv: Lenvit [in Ukrainian].
4. Fitsula, M. (2007). *Pedahohika [Pedagogy]* (2nd ed., rev.). Kyiv: Akademydav [in Ukrainian].
5. Verdelhan M., Dominique Ph. *Sans frontières 1: livre de l'élève. [Sans frontières 1: student book.]* CLE international. Paris, 2023. 160 p. [in French].